

Collegial = Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 42. Den 17 October 1801.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schulz.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen.

Justitsraad og Deputeret i det
danske Cancellie.

Peter Johan Monrad.

Justitsraad og Departements-
Chef i det danske Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

(Fortsættelse af Reglementet for Cathedral-Skolen
i Kjøbenhavn.)

§ 7. De forhen nævnte Underviisningsgjenstande blive
mellem de ved den nye Indretning ansatte Overlæs-
tere saaledes fordeelte, at enhver af disse anvises et
eller flere Sprog- eller Videnskabs-Fag, hvori han
igjennem alle Classer maa bestride Underviisningen, og
følgeligt bygge fort paa den af ham selv lagte Grund.
Kun naar det formedelst Læretimernes Antal maatte
falde ham alt for besværligt at bestride dem alle, be-
stikkes ham en Adjunct, der forpligtes i Alt, hvad

an-

angaaer Underviisningens Materie eller Form, notagtigen at følge Overlærerens Anviisning.

§ 8. Paa Overdirectionens Forestilling, hvorved især skal tages Hensyn paa de Adjuncter, der udmærke sig ved Duelighed og Læreflid, og dernæst paa de duestigste Medlemmer af det pædagogiske Seminarium, udværgnes Overlærerne af Hs. Majestæt og faae Bestalling. Den første blandt dem er altid Skolens Rector; han og samtlige Overlærere udgjøre det ordentlige Skoleraad.

§ 9. Adjuncterne ansættes af Overdirectionen, af hvem ogsaa deres Honorarium bestemmes, og bringes til hver saadan Plads af vedkommende Overlærere to eller tre i det pædagogiske Seminarium dannede Candidater i Forslag for Skoleraadet, der da indsender Overdirectionen Forslaget, tilligemed sin Betænkning over de foreslagne Subjecter. Uden Overdirectionens Samtykke og Vidende maa ingen, enten paa længere eller kortere Tid, antages.

§ 10. Skoleraadet tildeler den af Overdirectionen udværgte Adjunct hans særdeles Instrux, i Overeensstemmelse med den almindelige, der, efter kongelig Befaling, er affattet for Lærerne ved de latinske Skoler. Special-Opsynet over, at den efterleves, og at Adjuncten i sine Læretimer efterkommer sin Pligt, særrer den Overlærer, han umiddelbar er underordnet. Forsømmer Overlæreren dette Opsyn, maa han staae

til Ansvar for Følgerne. Finder han sig besøiet til Besværing over Adjunctens Embedsførelse eller Forhold mod ham, har Skoleraadet ufortøvet derom at underrette Overdirectionen. Efter foregaaende Sjerdingaars Opsigelse, der og staaer Adjuncten paa hans Side fri, ophører hans Tjeneste og Løn.

§ 11. Det er en fælleds Hovedpligt for Lærerne, paa det nøiagtigste at passe Læretimerne. Ingen maa paa egen Haand udsætte sine, eller overdrage dem til en Collega eller Adjunct. Ingen maa tillade sig egenmægtig Timeombytning. Hindres nogen, ved uundgaaeligt Forfald, til rette Tid at møde til sin Undervisning, paaligger det ham, saa betimeligt som muligt, at mælde det til Rector, der i saa Tilfælde fører Anstalt, at nogen af de andre Lærere besørger hans Time. Afholdes en Adjunct ved en saadan Hindring, maa han ufortøvet mælde det til Overlæreren i hans Fag, der strax med Rector aftaler det Fornødne, til gavnliggen at sysselsætte Disciplene.

§ 12. Ingen, enten Overlærer eller Adjunct, maa undslaae sig i ovenomtalte Nedsfald, for at paatage sig, efter Rectors Anmodning, en og anden overordentlig Time, uden nogen Fordring paa en ham derfor tilkommende Gratification, især da det paa den anden Side er Rectors Pligt, at tage billigt Hensyn paa deres personlige Stilling, hvem han gjør denne Anmodning, samt paa Antallet af hans ordentlige Læretimer.

timer. I næste Skoleraads Forsamling giver Rector Anmældelsen af den foresaldne Vacance, dens Årsager og de søiede Anstalter til Protocols.

§ 13. I Henseende til det hensigtpassende Læreforedrag og de fornemste Midler til at vedligeholde og forøge Opmærksomheden under Underviisningen, samt hvad Nødvendigheden af flittig Gjentakelse og Prøve, af fælles Overlæg og Aftaler om at sysselsætte Lærlingenes Huusflid og Disciplenes moralske Behandling og Dannelse angaaer, indeholdes de væsentligste Forskrifter i den under No. 2 hosføiede Instrux.

§ 14. Alle Lærere ere forpligtede til, med Alvor og fornuftig Strænghed at holde over den nøiagtigste Efterlevelse af Skolelovene, der ere affattede til at haandthæve god udvortes Tugt og Orden. Hver Discipel tilstilles ved hans Optagelse et Exemplar af disse Love, og i den første Underviisningstime i hvert nyt Halvaar forelæses de, i alle Disciples Forsamling og samtlige Læreres Nærværelse, af Rector, som forklarer deres Hensigt og Nytte, og tilføier en eftertryffelig Formaning, paa det omhyggeligste at efterkomme dem.

§ 15. Da et uafbrudt vedvarende Opsyn over samtlige Disciple er et saa væsentlig Stykke af Skole-Disciplinen, deels for at forebygge Forseelser, deels for tidligt at opdage de alt foresaldne Uordener, paalægges det Rector at sørge for, at de Lærere, som den første For- eller Estermiddagstime give Underviisning, ind-

finde

finde sig i Classerne et Qvarter før Underviisningen begynder; at, naar Lærerne stifte, de forrige blive, indtil de følgende komme; at paa Forskrifningspladsen, hvor Disciplene af første og anden Klasse, mellem hver anden og tredie Underviisningstime, og Disciplene af tredie, mellem tredie og fjerde Læsetime, tilstedes at opholde sig 10, i det høieste 15 Minuter, i det mindste een af Lærerne har Opsyn, samt at, naar efter Læsetimens Slutning Disciplene forandre Plads, al vild Omløben og de dermed forbundne Uordener paa det eftertryffeligeste forebygges.

§ 16. For at gaae Lærerne til Haande i dette Opsyn uden for Læretimerne, og især at have Nie med de Disciple, der under Timerne, med Lærernes Tilladelse, forlade Skoleværelset, skal et dertil dueligt Subject, som Skolens Pedel, antages af Skoleraadet, og af samme forsynes med den under No. 4 hoslagte, og af Hs. Majestæt approberede Instrux.

§ 17. At tilkjende de i Skolelovene omtalte mindre Straffe, er hver Lærer berettiget, men og tillige forpligtet, ved deres Anvendelse at bruge viis Sparsonhed og overalt yderste Forsigtighed, at de saavel passe til Forseelsernes Natur, som svare til deres større eller mindre Straffskyldighed. De større Straffe, især naar omstændelige Undersøgelser maae gaae foran, tilkjendes i Skoleraadets Forsamling. Ere de haardere Midler, til at overvinde en Discipels Vanart, flere Gange

Gange prøvede uden Held, skal Skoleraadet være betænkt paa at faa ham bort, og raade hans Forældre eller Bærger, at tage ham ud af Skolen, inden han uden videre Omstændigheder fikkes bort affamme.

(Fortsættelsen følger.)

(Slutning af Reglementet for Universitetets Qvæstur-Contoir.)

- § 6. De Qvitteringer, hvilke Kasseren udsteder til nogen af Professorene for afleverede Pengesummer, deres Administration vedkommende, maae ei udleveres, forinden Bogholderen i sit Register derom har noteret det Fornødne, og de af ham ere contrasignede.
- § 7. Til samme Terminer, som forhen, nemlig i Februar, i Mai, i August og i November har Kasseren at affatte de forhen anordnede Qvartal-Extracter, hvilke bør være Bogholderen til Revision leverede i det seneste 14 Dage efter Forsalds-Tiden, hvorefter de uopholdeligen tilstilles Inspectoribus Qvæsturæ, for at forelægges Consistorium.
- § 8. Den første Dag i hver Maaned (de i forrige § ommældte Maaneder undtagne) har Bogholderen at indgive til Inspectores Qvæsturæ en summarisk Beregning over den hos Kasseren for ethvert af Universitetets Fonds værende Beholdning, naar Indtægter og Udgifter ere lignede med hinanden. Ligeledes har han og i sit Register (hvor Indtægt og Udgift bør indføres

føres paa de lige for hinanden staaende Sider) hver Loverdag i Registeret selv at opgjøre ethvert Fonds Conto, som strax kan vise, om og hvor stor Beholdning ved hvert især gives.

§ 9. Bogholderen er den første Revisor af alle Kassere-rens Regnskaber for Universitetets forskjellige Fonds, hvilke fra ham sendes til Inspectorum Qvæsturæ Med-Revision, og da til til Consistoriets Decision. Ligeledes er han tilligemed Kassereren Med-Revisor af samtlige Professorers Regnskaber, som da tilstilles Inspectoribus Qvæsturæ.

§ 10. Til Inspectores Qvæsturæ har Consistorium især overdraget Tilsyn med Contoirets Forhandlinger, og Ret til fra samme at requirere, hvad Oplysninger de ansee nødvendige. Desuagtet bliver det dog enhver anden Consistorialis uformeent, af Contoirets Protocoler selv at forskaffe sig hvad Underretning han attraaer.

§ 11. Hverken Bogholder eller Kasserer maa undslaae sig for at iagttage, hvad, foruden det her bestemte, Consistorium maatte finde fornødent til gavnlig og sikker Ordens Bedligholdelse videre at anordne.

Under 14 d. M. er, igjennem det danske Cancellie, udsærdiget et Commisforium til Liv-Medici Aaskow og Guld.

Guldbrand, Justitsraad og Professor Callisen, samt Professorerne Winsløw og Wiborg af følgende Indhold: Da Kokoppe Indpodningen eller den saa kaldede Vaccination, i Folge de Erfaringer som derom have, maa ansees som en Opdagelse af største Vigtighed, og da de Forsøg, hvilke, efter Collegii Medici Indberetning, saavel paa andre Steder, som her, dermed ere blevne anstillede, fortjene særdeles Opmærksomhed; saa er det Hs. Majestæts allernaadigste Villie og Befaling til de ovennævnte, at de strax sammentræde i en Commission, for at indhente og samle alle til denne Sag tjenlige Oplysninger, og at undersøge og overveie de anstillede Forsøg, samt derover til Hs. Majestæt, igjennem det danske Cancellie, at indgive deres Betænkning og Forslag til de nærmere Foranstaltninger, hvilke, i denne Henseende, af Commisfarierne maatte agtes nødvendige for Hs. Majestæts Riger og Lande.

Offentlig Indretning.

Af den, under 2 Sept. d. A., fra Commissionen for Erstatningsfonden til Cancelliet indsendte sædvanlige Indberetning *), for Aaret 1800, erfares, i Henseende til dens Foretagenders Fremgang, foruden hvad de forrige Beretninger indeholde, følgende.

Til

*) See Collegial-Tidenden for 1800. Side 452.

Til de Hjælpebidler, som af Commissionen henføres under første Klasse, og hvoraf ingen Indtægt kan ventes, henregnes nu end videre Assurancesummen for det afbrændte Raad- og Arresthuus, som, ialt beløbene sig til 26,400 Rdlr., nu, ifølge Hs. Majestæts Befaling, tilbagebetales til et nyt Raad- og Domhuses Opførelse, og saaledes medfører et aarligt Tab af Renter af 1,056 Rdlr., som, tillagt til det forhen bemærkede Tab 2,400 Rdlr., udgjør et aarligt Tab af 3,456 Rdlr.

Af de Hjælpebidler, som henføres under anden Klasse, og hvoraf først i Fremtiden Indtægt kan forventes at indkomme, er alene Stadenpengenes Forøgelse tilbage, hvis Opnaaelse tildeels beroer paa en Plans Af-satning angaaende Stadernes Indretning og Stadenpengenes Erlæggelse. Denne Sag er for nærværende Tid under Correspondence mellem Magistraten, Politimesteren og Commissionen.

I Henseende til de under tredje Klasse henførte Bidler, hvoraf nemlig Erstatningsfonden har hast og fremdeles kan vente Indtægter, erfares, foruden det, som deraf af forrige Beretninger er bekjendtgjort, end videre:

a) at af de Staden skjenkede Grunde i Rosenborg Have er med kongelig Approbation solgt 19,320 □ Alen for 44,278 Rdlr. 84 Sk., hvoraf 4,178 Rdlr. 84 Sk.

er betalt contant, og for 40,100 Rdlr. er af vedkom-
mende Kjøbere udstedet rentebærende Pante-Obligatio-
ner, som afbetales succesfvt i 28 Aar;

b) af det bidstrupske Gods Administrationscom-
mission er, i Aaret 1800, indbetalt til Erstatningsfon-
den den Summa 16,330 Rdlr.;

c) af de Staden tilhørende Bygningsgrunde uden
for dens Porte, som i Aaret 1800 ere paa ny bortfor-
pagtede, i alt 136,554 □ Alen, og hvoraf den gamle
aarlige Afgift var 70 Rd. 32 $\frac{1}{2}$.
og den gamle Indfæstning 24 Rd. .
svares nu i Afgift aarligen 305 Rd. .
og i Indfæstning 271 Rd. .
hvorefter altsaa aarligen er vundet i Jordleie 235 Rd. 64 $\frac{1}{2}$.
og i Indfæstning 247 Rd. .

Ligeledes har Commissionen af disse Stadens Grun-
de i samme Aar bortsolgt til Eiendom 352,119 □ Al.;
af disse var den gamle Indfæstning kun 102 Rd.
den nye Indfæstning derimod, som er
reserveret Stadens Casse ved enhver
Forandring af Eier, udgjør af disse
Grunde i alt 1,018 Rd.

Forøgelse altsaa 916 Rd.
den aarlige Afgift af disse Grunde var
forhen kun 210 Rd. 84 $\frac{1}{2}$.
den nye Jordskyld er 850 Rd. .
aarlig Forøgelse 639 Rd. 12 $\frac{1}{2}$.
for

foruden hvilke Forøgelse i Afgiften og Recognitionen
Erstatningsfonden derved i Kjøbesummerne har havt en
Indtægt af = = = 4 110 Rb. 5 S.

I Henseende til Bryggervangen ere Underhand-
lingerne med Bryggerlauget tilendebragte angaaende
Bryggervangens Overdragelse til Elendom mod en Kjø-
besum af 80 Rdlr. pr. To. Land *). Angaaende Bogn-
mandsvangen staaer Commissionen endnu i Underhand-
ling med Bognmandslauget.

d) Paa Grund af det Tab, Staden i de sidste 4
Aar har lidt ved Sandgravenes Bestyrelse, som nu af
Commissionen er overtagen, har bemælte Commission
seet sig nødt til at forhøje Prisen paa Sandet med det
Halve af hvad derfor forhen har været erlagt, ved hvil-
ken Forhøielse i Sandets Betaling Erstatningsfonden ei
alene, i det forløbne Aar, har været fri for Tab, men
endog havt et Overskud af 84 Rdlr. 63 S.

e) Det af Magistraten af Hs. Majestats Casse
erholdte Forskud af 33 000 Rdlr. er af Erstatningsfon-
den tilbagebetalt, og Nienternes Betaling af Obligations-
gjelden, som Magistraten nu har overladt til Commis-
sionen, medfører ei længere Forskud for Hs. Majestats
Kasse, men udredes af Erstatningsfondens beholdne
Indtagter.

f) Foruden de efter seneste Indberetning paa Hø-
vedgjelden afbetalte 5,653 Rdlr. er end videre paa den
til

*) See Collegial-Tidenden for d. A. S. 591.

til Brandvæsenets nye Indretning foreskudte Summe og paa Obligationsgjelden i alt afdraget 16.500 Rdlr., selgeligen Erstatningsfondens Passiva formindsket med 22,153 Rdlr.

Ved denne Commissionens Indberetning, som har været Hs. Majestæt forelagt, har Allerkhøistamme intet fundet at erindre.

Følgjivninger.

Det har behaget Hs. Majestæt, under 25 f. M., at resolve saaledes:

”Vi ville allernaadigst, at vort General Land-Deconomie- og Commerce-Collegium skal tilkjendegive Vort Stadtholder i Vore Hertugdømme, Vore Stifts-befalingsmænd i begge Kongerigerne, Over-Præsidenten i Vort Stad Altona, og Magistraten i Vort kongelige Residents, Stad Kjøbenhavn, at de, i Vort Navn, have at paalægge alle Skibs-Rehdere, usfortøvet at underrette bemældte Vort General Land-Deconomie- og Commerce-Collegium om ethvert med Vort kongelige Sæpas forsynet Skibs Salg, og da, naar det er solgt til Fremmede, strax til bemældte Vort Collegium at indsende de for samme ei længer gjældende Papirer; ligesaa stedse og uopholdeligen at underrette Skipperne om hver Hovedforandring i Rehderiet.”

Hvilken allerhøieste Resolution ved Placat fra
Kjø.

Kjøbenhavns Magistrat, under 7 d. M., er bleven be-
kjendtgjort.

(Fortsættelse af Reglementet for Sølvværket i Norge.)

2den Artikel. Af den Malm, som i Stykker
flaaes efter Accord, maa intet bringes ud over Malm-
haugen, førend den af Ertsscheideren er bleven undersøgt,
hvortil han bruger dem af sit Scheidemandskab,
som han selv vælger og kan lide paa; skulde der da findes
4 Pund Berg eller 8 Pund for grov Malm i 1 Ton-
de, saa bør Ertsscheideren mælde det for Stiegeren, som
skal lade saadan Malm omslaae, og anføre al derpaa an-
vendt Scheidning paa dens eller deres Bekostning, som
have saa ilde scheidet og flaaet den. 3die Artikel. Stie-
geren bør paa ingen Maade lade føre Malm ud over
Malmhaugen, som ikke er af Ertsscheideren undersøgt
og befunden forsvarlig; men, handler han derimod, og
det kan bevises, saa falder al Brøde for Berg og slet
scheidet Malm, som siden maatte findes i Malmhaugen
paa Stiegeren, som da bør straffes dobbelt saameget,
som Ertsscheideren, naar der formedelt hans Forsøm-
melse findes Berg eller for grov Malm i Malmhaugen,
og desuden paa en halv Maanedes Løn. 4de Artikel.
Da Stiegeren, ved at forsømme det tilbørlige Tilsyn
med Malmscheidningen, paadrager sig selv Ansvar, saa
bør han slittig eftersee sin Malmhauge, og, naar han
finder det nødvendigt, lade den gjenneemsee af et Par
Sprens

Sprengere eller unge Hauere; kunne disse da i 6 Timer, eller 4 saadanne Arbeidere i 3 Timer, finde $\frac{1}{8}$ Tønde Berg, hvoraf hver Stuf er større end et Høuse-
 æg, eller $\frac{1}{4}$ Tønde for grov eller slet felfet Malm, da straffes Ertscheideren første Gang paa 24 Sk., anden Gang dobbelt, og hver Gang betale han de Folk, som ere blevne brugte til Undersøgningen; skulde der findes dobbelt eller tredobbelt o. s. v. af Berg, eller for grov og ilde felfet Malm, da straffes Ertscheideren dobbelt, tredobbelt o. s. v., og foruden det at Ertscheideren skal betale Undersøgnings-Omkostningerne, bør Malmhaugen renses saa vel, som muligt, paa hans Betøstning-
 ste Artikel. Stiegeren skal, hver Gang saadan Undersøgning er fæet, annotere Tiden, Udfaldet og de Personers Navne, som ere brugte derved, og han maa kunne bevise Rigtigheden af sine Annotationer saaledes, som om Undersøgninger i Berghalden er nævnt i 1ste Afdelings 11te Artikel. Skulde disse hans Annotationer være falske, da straffes han ogsaa efter den sidstnævnte Artikel. Hernæst bør han ogsaa nævde for Directionen og Bergmesteren Udfaldet af saadan Undersøgelse, ligesom i 1ste Afdelings 14de Artikel er nævnt, paa det at en ny Undersøgelse kunde næste Dag foranstattes, om det fandtes fornødent. 6te Artikel. Naar Directionen, Overbergamtet eller Bergmesteren skulle finde for godt at lade anstille Undersøgelse i Malmhaugen den næste Dag, efterat den af Stiegeren afholdte Undersøgelse

var foregaaet, og der da af ligesaa mange Personer i lige lang Tid blev fundet mere Berg, eller for grov og ilde se. set Malm, end af de af Stiegeren brugte Personer, da skulle disse straffes saaledes, som for Ertscheideren er fastsat i den 4de Artikel, hvilket Stiegeren skal være pligtig forud at betyde dem, under Straf af 48 Sk., om han saadant forsømmer.

(Fortsættelsen følger.)

Blandede Efterretninger.

Med Resolution, af 25 f. M., har Hs. Majestæt allernaadigst bestemt, for de civile Deputerede i Admiraltets- og Commissariats-Collegiet, en Uniform, at bære for Estertiden, bestaaende af en mørkeblaae Kjole med Rabatter, hvidt Underfoder og Kant; hvide Underklæder, hvoraf Beenklæderne skulle være Pantalons, og korte Støvler, alt med Ankerknapper, og Guldbroderie paa Kraven og Opslagene; desuden sort Hat med Rofarde, og en guldbroderet Agraffe, og endeligen Sabel med Port d'Epee.

Da Hs. romersk-keiserlige Majestæt har udnævnt og befitket Johan Jacob de Villiendahl til at være keiserlig Consul i Helsingør, og bemældte Villiendahl i saadan Egenkab af Hs. Majestæt Kongen af Danmark er bleven erkjendt, saa er vedkommende Øvrighed i den Anledning, under 2 d. M., tillagt den fornødne Ordre.

Ledige Embeder.

Under det danske Cancellie: Berg Sogneskald i nedre Borgesyssels Provstie under Aggershuus Stift, 218 Rdlr.; Nør-Nissum Sogneskald i Ribe Stift, 171 Rdlr.

Befordringer.

Under det danske Cancellie: Den 13 October er Exam. Juris H. J. Fohlman, af Fridericia, beklædet til Procurator ved alle Over- og Under-Retter i Ribe Stift. Den 16. Cand. Theol. P. S. Sidelmann confirmeret til Personel-Capellan for Gudum og Faberg Menigheder i Ribe Stift; Doctor Medicinæ og Medicus ved Sorøe ridderlige Academie, J. Bang, beklædet til Vice-Borgemeester i Kjøbenhavn, og at paatage sig de ved Rescriptet af 14 August d. A. for den lægekyndige Borgemeester bestemte Forretninger; Capitain J. J. Krohn til Veimeester à la suite i Aggershuus Stift, med Anciennetet fra 1 Januar 1799.

Under Kjøbenhavns Magistrat: Den 5te October ere J. J. Rohly og J. H. Haase beklædede til Stadsmaglere i Kjøbenhavn.

Af denne Tidende udgives ugentligen eet Nummer, der forsendes med de ridende Poster til Norge, de danske Provindser og Hertugdømmene.